REDACTIUNEA.
Administratiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 233. Braşov, Vinerĭ 20 Octomvrie (2 Noemvrie). 1900.

Planul lui Koerber.

Representanţii industriei din Austria s'au întrunit alaltăerĭ în Viena la un Congres. Au luat parte la acest congres şi representanţii guvernului în frunte cu ministru-preşedinte Dr. Koerber. După-ce preşedintele alianţeĭ industriaşilor austriacĭ a salutat adunarea fórte numĕros cercetată şi după-ce s'a constituit biroul aclamându-se preşedinte tot şeful alianţeĭ industriaşilor austriacĭ, d-l I. Pastrée, acesta şi-a ţinut discursul sĕu de deschidere.

Preşedintele a arătat în acest discurs, că Austria se află economicesce într'o stare de stagnaţiune şi a dis, că una din causele principale ale acestei stagnărĭ sunt luptele crâncene dintre naţiunĭ şi confesiunĭ. Industriaşii — dise el — nu mai pot sĕ stea pasivĭ în faţa acestei stărĭ de lucrurĭ; ei trebue sĕ stărue aşĭ câştiga influenţa politică, ce le compete. Ei, industriaşii tuturor naţiunilor, sunt tot-déuna gata a lupta şi a aduce jertfe pentru dreptulde poporului lor, pretind însĕ, ca luptele naţionale şi de drept public sĕ fiă purtate şi terminate pe lângă respectarea aşedămintelor constituţionale.

Aceste declaraţiunĭ, făcute în numele industriaşilor, au pregătit têrêmul pentru discursul, ce avea sĕ-l ţină ministru-preşedinte Koerber, care imediat după enunciaţiunea preşedintelui a luat cuvêntul. E caracteristic, că Koerber şi-a ales tocmai congresul industriaşilor pentru a-şĭ desfăşura părerile sale asupra situaţiunei politice. El a ţinut un discurs, care echivaléză în importanţa sa cu declaraţiunile sale făcute înaintea parlamentuluĭ.

Koerber a mărturisit, că s'a înşelat în presupunerea sa, că marile interese economice ale imperiului vor contribui a apropia partidele politice şi a micşora efectele stricăcióse ale certelor şi luptelor politice interióre. Guvernul s'a străduit a fi mijlocitorul între partide pentru a face posibilă o lucrare priincăsă pe teren parlamentar. Dér nu i-a succes până acum a dobêndi acest resultat asigurând tot-odată interesele economice. A urmat o obstrucţiune lungă, care a împedecat orĭ-ce lucrare roditóre. Acésta, dice, este un tablou întristător, fiind-că nu se tractéză de mai puţin, decât de esistenţa stărilor constituţionale.

Ministru-preşedinte trăgênd concIusiunile sale a şi ameninţat, dicênd, că un parlament, care, fără sĕ creeze cevaşĭ causéză numai cheltuelĭ poporaţiunei, face ca constituţia sĕ devină pentru acésta un lucru indiferent şi un astfel de parlament póte sĕ facă de lipsă o decisiune asupra întrebării, décă binele statului şi al poporelor sale nu pretinde un scut mai bun, decât acela, ce l'a dat până acuma constituţia şi activitatea în parlament.

Cu alte cuvinte şeful guvernului pune alternativa: orĭ se póte ca viitorul parlament sĕ funcţioneze regulat, avênd o majoritate covîrşitóre prin care sĕ se paraliseze orĭ-ce obstrucţiune; orĭ va urma absolutismul cu paragraful 14. Guvernul — dise el — tinde a-şĭ avé partida sa, care sĕ facă posibilă o lucrare rodnică parlamentară. Tóte partidele, carĭ voesc acésta, sunt la olaltă „partidele nóstre“. Cestiunile naţionale se pot resolva numai pe cale legală şi guvernul nu se va abate dela acésta cale.

Cehii au pretins o satisfacţiă pentru ordonanţele de limbă desfiinţate. D-l Koerber le rĕspunde acum prin declararea de mai sus, că nu le póte da o astfel de satisfacţiă printr'o mĕsură deosebită.

Discursul acesta conţine aşa-dér la adresa Cehilor provocarea de a căuta satisfacerea gravaminelor lor numai pe calea strict parlamentară şi de a nu-şĭ mai basa speranţele pe concesiunĭ şi ordonanţe separate.

Ministru-preşedinte iese astfel din neutralitatea, ce a observat'o până acum în mod minuţios şi ia érăşĭ posiţiă hotărîtă pentru crearea unei majoritătĭ aşa numită „de muncă“, pe care ar avé sĕ se razime în viitorul „Reichsrath“. Germanilor, firesce, le convine acésta, pentru-că o astfel de majoritate ar fi îndreptată în contra Cehilor, pe carĭ i-ar isola cu totul — o încercare, ce s'a făcut înainte de amânarea parlamentului, dér fără succes. Cehii la rêndul lor trebue sĕ fiă fórte nemulţumiţĭ cu noua enunciaţiune a lui Koerber făcută în toiul mişcării electorale.

Situaţiunea nu se îmbunătăţesce printr'asta cu nimic. Se scie numai acum, că Koerber vré sĕ încerce cu noul „Reichsrat“ ceea-ce n'a cutezat a încerca cu cel vechiŭ, când i-s'au oferit ocasiunea.

Altă întrebare este, firesce, că óre va avé el tăria şi energia de a duce la sfêrşit acest program, orĭ că va fi altul chiămat a desnoda într'un fel crisa.

Dieta ungară a început alaltăerĭ desbaterea proiectului de lege privitor la *căsĕtoria moştenitorului de tron.* Din partea fracţiunei Kossuth-Eötvös a partidei independente a vorbit Francisc *Kossuth* încercându-se a arăta, că legile de casă ale Habsburgilor nu pot fi normative pentru Ungaria. El dise, că proiectul de lege nu este vătĕmător numai pentru soţia moştenitorului de tron, ci şi pentru Ungaria, fiind-că tinde a codifica o dispoziţiune, care din punct de vedere constituţional nu este numai îngrijitóre, dér şi periculósă. — După Kossuth a vorbit în numele partidei poporale catolice contele Ioan *Zichy.* El declară, că partida sa se plécă înaintea jurămêntului făcut de archiducele moştenitor şi primesce proiectul de lege, de află necesară şi înarticularea enunciaţiunei, ce a făcut'o Szilagyi D. ca preşedinte al comisiunei justiţiare. Enunciaţiunea acésta dise, că ordinea succesiunei la tron în Ungaria „atât cu privire la originea, cât şi la condiţiile şi cuprinsul ei este pe deplin independentă, şi orĭ-ce cestiunĭ, carĭ ating acésta, sunt a-se judeca conform acelor ordine; astfel ea (succesiunea) nu este un eflux şi o urmare a stabilirei succesiunei la tron, care s'a întêmplat faţă cu Austria“. Acéstă propunere a surprins fórte neplăcut pe Coloman *Szell.* — Din partea fracţiunei ugroniste a vorbit contra proiectului L. *Hollo.*

Desbaterea s'a continuat erĭ.

Contra liturgiei maghiare. Sub titlul acesta oficiósa „Pol. Ert.“ se plânge amar, că acum *şi Rutenii* s'au făcut „*duşmanĭ ai liturgiei maghiare*“ şi protestéză şi lucréză pe faţă în contra ei. O fóiă ruténă are chiar „îndrăsnéla“ sĕ acuse faimósa „comisiune regnicolară“ a „Maghiarilor gr. cat.“ de *ereticism* şi pretinde, ca ea *sĕ fiă desfiinţată* etc. Faţă de acésta „Pol. Ert.“ provócă numita comisiune sĕ dea rĕspunsul cuvenit şi se respingă acusaţiunile „nepatriotice“, căcĭ dór' tótă suflarea maghiară este pe partea ei. — Daţĭ numai înainte, voinicoşilor, căcĭ tot mai mult vĕ veţĭ face de rîs.

Convocarea congresului bisericesc sêrbesc gr. or. „Magyarorszag“ pretinde a sci, că guvernul unguresc a făcut cunoscut patriarchului Brankovicĭ, că e învoit a face propunere Maiestăţii Sale pentru a se convoca congresul bisericesc.

Inainte de convocarea congresului se vor face însĕ paşĭ, ca afacerea Zmejanovicĭ-Brancovicĭ, din a căreia causă şi congresul din urmă a fost întrerupt, sĕ fiă exclusă din desbaterile congresului, astfel, ca decursul neted al aceluia sĕ fiă asigurat.

Koerber despre situaţia din Austria.

In congresul industriaşilor austriacĭ, care s'a deschis alaltăerĭ în Viena, a luat parte şi ministru-preşedinte *Koerber.* Aicĭ a ţinut un discurs, vorbind şi despre situaţia din Austria. El dise cam următórele:

— Guvernul vré un *stat constituţional,* care sĕ lucreze cu sîrguinţă şi cu forţă deplină. Tóte partidele, carĭ voesc acésta, forméză împreună partida nóstră. E regretabil, că la noi nu tóte partidele voesc aplanarea diferenţelor. Unii îşĭ pun interesele lor mai pe sus de tóte. Guvernul a dovedit însĕ prin proiectele sale de limbă, cât de mult ţine sémă de sentimentul naţional. Sciţĭ, că s'a început obstrucţiunea, care era îndreptată mai ales contra unor mĕsurĭ, carĭ se luaseră înainte de a-se face proiectele de limbă şi voia o vindecare fără parlament. Guvernul însĕ stă pe basa legii şi crede, că *cestiunile de naţionalitate nu se pot resolva, decât prin lege.*

Cu cât situaţia va fi mai critică, cu atât este mai necesar, ca *guvernul sĕ stea la nivelul legii,* care singură póte oferi o perspectivă clară. Din punctul acesta de vedere privim şi obstrucţiunea, care a zădărnicit orĭ-ce lucrare. Este un tablou sguduitor acesta. C'o astfel de atitudine parlamentul nu numai că se va desarma pe sine, ci va scurma şi pămêntul în care îşĭ are rădĕcina. O constituţiă tînĕră are cea mai sigură garanţiă şi scut într'un parlament, care scie sĕ creeze. Ea devine însĕ un lucru indiferent printr'un parlament, care în loc de a crea ceva, aruncă neîncetat asupra poporaţiunei cheltuelĭ zadarnice. Indată-ce lupta dintre partide sgudue basele statului, orĭ-ce guvern are datoria de a i-se opune şi de a apĕra basele statului.

Koerber asigură în fine, că la reînoirea tarifului vamal şi a convenţiunilor comerciale, guvernul va ţiné sémă de necesităţile producţiunei austriace.

Imperialismul în Anglia.

Dilele trecute ministrul coloniilor englese *Chamberlain* a ţinut un discurs politic important la un banchet. El dise între altele:

„Suntem *imperialiştĭ* şi am adus la tăcere pe cei, carĭ sĕ tem de mărirea nóstră. Astădĭ, însfîrşit, democraţia englesă îşĭ dă sémă de întinderea şi de perspectiva marelui imperiu care ne aparţine.

„Gândiţi-vĕ, d-lor: este vorba de un imperiŭ cum n'a mai fost pe lume. Gândiţi-vĕ la suprafaţa sa: o mare parte din suprafaţa globului. Gândiţi-vĕ la populaţia sa: cuprinde 400 de milióne de suflete; aprópe tóte rassele de glob sunt representate. Gândiţi-vĕ la infinita varietate a producţiunilor sale: nu este nimic necesar, util séu plăcut omului, şi care sĕ nu se producă sub umbra drapelului engles.

După ce face, cu o remarcabilă elocvenţă apologia imperialismului, d-l Chamberlain termină dicênd 'că cele două-spredece lunĭ ce au trecut, au vĕdut născêndu-se un imperiu nou.

„Imperiul de astădĭ nu este numai imperiu Engliterei, ci imperiul aprópe al întregii lumĭ. Étă opera imperialismului! Décă asemenea progrese au fost făcute numai în aşa puţin timp, sĕ nădĕşduim, că viitorul va vedé îndeplinindu-se altele şi mai marĭ.“

*

In urma acestui discurs prin coloniile englese s'a inaugurat mişcarea de a oferi reginei Victoria titlul de „împĕrătésa imperiului britanic“

Krüger în Francia.

Sub acest titlu, diarul „*Libre Parole*“ publică un remarcabil articul datorit lui Ed. Drumont. Étă câte-va pasage din acest articol:

„In momentele de faţă, Krüger călĕtoresce pe vasul „Gelderland“, al cărui nume (Ţéra aurului) îi vorbesce de patria absentă.

Peste două sĕptĕmânĭ, el va călca pe pămêntul frances, peste două sĕptĕmânĭ, toţĭ Francesii vor regreta, că nu pot fi în Marsilia pentru a aclama cu tot entusiasmul lor, din tot sufletul lor pe gloriosul învins“.

„Intr'o interesantă broşură „la France et le Transvaal“, publicată de „comitetul de acţiune al tinerimei francese“ pentru a sĕrbători sosirea marelui bĕtrân, vĕd tóte partidele unindu-se pentru a-şĭ exprima acelaşĭ sentiment de profundă indignare contra lacomei şi brutalei ferocităţĭ a Angliei; pentru a-şĭ esprima ardĕtórea şi simpatica admiraţiune pentru vitejia celor două republicĭ sud-africane. A trebuit puţin timp pentru a se creea acéstă unanimitate“.

Luând apoi în bătae de joc strigătul de alarmă al lui *Cornély,* redactor la „*Figaro*“ şi care căuta sĕ ameninţe, că primirea, ce se pregătesce lui Krüger va supăra pe Anglia, autorul articulului sus citat trece la epoca după rĕsboiul din 1870 şi

arată, că Francesii, carĭ aveau motive serióse de a boicota"produsele germane, n'au făcut'o. Din contră, chiar din acea ḑi începe invazia berei germane.

„Francesii carĭ logicesce ar fi trebuit, după umilirile din anul trecut, sĕ aibă o ură de nesuferit pentru tot ce venia din Germania, au suportat pe Germania sub tóte formele".

„In tóte epocile istoriei naţiunile puternice şi de temut au fost naţiunĭ prospere şi se póte prea bine ḑice, că activitatea comercială, ca şi cea intelectuală e o consecinţă logică a forţei şi sănĕtăţei unui popor".

„Trebue sé credem, că Marsiliezii vor profita de sosirea lui Krüger pentru a insulta drapelul britanic şi a sparge ferestrele consulatului engles?

„Am fi cei dintâiŭ, carĭ am blama acest lucru, dér stăruim a crede, că Francesii au dreptul de a face ce vor acasă la ei şi de a aclama ceea-ce le pare bun.

„Afirmăm, că Francia ar comite nu numai o laşitate, dér o prostiă, neprimind cu tot entusiasmul, cu tótă căldura sufletului pe augustul bĕtrân care vine în Europa spre a căuta sprijin pentru patria lui asasinată."

SCIRILE ḐILEI.

— 19 Octomvrie v.

Jurămêntul recruţilor. Astăḑĭ (1 Nov. n.) şi-au reînoit recruţii dela tóte trupele garnisónei din loc jurămêntul de fidelitate către Majestatea Sa monarchul. Acestui act de importanţă pentru soldaţii recruţĭ i-a premers serviciul divin oficiat în diferitele biserică, la care au asistat ostaşii de respectiva confesiune în numĕr complet. Ostaşii de confesiunea greco-orientală au umplut cu desĕvêrşire biserica română a Sf. Adormirĭ din Braşov-Cetate, în care a celebrat s-ta liturgiă părintele capelan militar *Nicolau Fizeşianu*, care după cântarea pricesnei a rostit la adresa recruţilor o cuvêntare bine simţită, ascultată cu atenţiune încordată de către cei presenţĭ, despre sânţenia şi însemnătatea jurămêntului, îndemnându-i la credinţă nestrămutată către Domnitor şi către Augusta casă Domnitóre, care însuşire a fost tot-déuna o virtute strălucită a poporului român din acéstă ţéră şi însufleţindu-i cu provocarea la brava purtare a înaintaşilor dovedită de nenumĕrate-orĭ atât în timp de pace, cât şi pe câmpul de rĕsboiŭ, la asemenea purtare şi la asemenea împlinire conscienţiósă a datorinţelor militare. După finirea serviciilor divine, ostaşii au fost conduşĭ în casarmele lor, unde apoi recruţii în grupe după naţionalitate au depus jurămêntul de credinţă înaintea comandanţilor în limba maternă şi cu acest act s'a terminat frumósa serbare militară de astăḑĭ, care va rĕmâné de sigur în vie memoriă noilor şi tinerilor ostaşĭ.

Cassele de economii postale şi administraţia. Despre viceşpanul Sándor Ianos din comitatul Têrnavei-micĭ se scrie, că a pus în practică o modalitate cu totul nouă de administrare a banilor publicĭ, care promite a fi fórte avantagiósă atât din punctul de vedere al simplificărei administraţiei, cât şi din acela al asigurărei depunerii banilor publicĭ. Inoirea acésta constă în aceea, că administrarea banilor publicĭ a încredinţat'o casselor postale. Pe calea acésta banii publicĭ ai comitatului, cum şi alţĭ banĭ, ca cei pentru diferitele pedepse nu vor mai sta la solgăbirĕul, dându-i acestuia prea mult lucru, avênd de a purta registre separate pentru fiă-care. Fişpanul din vorbă a şi întrodus în comitatul Têrnavei-micĭ acéstă inovaţiune.

Importul de vite din România. După o telegramă din Viena, în urma întrunirei ţinută de măcelarii de-acolo cu privire la cestiunea scumpirei cărnei, o comisiune se va presenta guvernului, cerênd, ca sĕ se deschidă graniţele pentru importaţia de vite din România, singurul mijloc spre a ieftini preţul cărnei.

Atentat contra lui Loubet? „Le Nouvelliste de Lyon" a anunţat arestarea făcută, acum câte-va ḑile, la gara Orange, în persóna unui lucrător electrician numit Couturier, care era purtător de planurĭ şi documente, stabilind un plan de atentat în contra lui Loubet. Ḑiarul adaugă, că Couturier a făcut mărturisirĭ complete; el a declarat, că se duce la Paris séu la Lyon, unde are de gând sĕ aştepte momentul propice al atentatului. Se scie, că Loubet trebuia sĕ facă de curênd o călĕtoriă la Lyon şi Couturier voia sĕ profite de acéstă ocasie. Poliţia din Paris fiind însciinţată, Hamard, sub-şef al siguranţei, a sosit la Oranje, unde a făcut o anchetă. Instrucţiunĭ severe au fost trimise la fruntariă, cu privire la anarchiştii, carĭ trebue sĕ ia parte la complot. Agenţĭ au fost trimişĭ în diferite direcţiunĭ pentru a supraveghia pe unii anarchiştĭ reputaţĭ primejdioşĭ. „Agenţia Havas" adaugă, că acéstă scire nu este încă confirmată, dér prefectura poliţiei din Paris declară scirea ḑiarului din Lyon ca absolut neesactă. Couturier nu este acusat decât de furt; el a povestit un complot imaginar, ca sĕ-şĭ dea importanţă. In tot casul Hamard n'a părăsit Parisul.

Archiducele Francisc Ferdinand va sosi în 4 Noemvrie n. în Becĭcherecul-mare, în cel mai strict incognito. De-acolo va pleca la *Ecica*, unde va fi óspele contelui Harnoncourt.

Călĕtoria părechei regale italiene. Visita, pe care părechia regală italiană trebuia sĕ o facă la Viena nu se va mai face căcĭ nu s'a putut combina reîntórcerea visitei împĕratului Franciso Iosif la Roma, din causa Vaticanului. Regele şi Regina Italiei se vor duce numai la Berlin, Londra şi Petersburg.

Graţierile din Serbia. O telegramă sosită din Belgrad anunţă, că colonelului Nikolicĭ i-s'a redat pensia, ér Giuricĭ a fost făcut din nou preot. Se scie, că amêndoi fuseseră condamnaţĭ în procesul pentru complotul contra ex-regelui Milan şi acum în urmă graţiaţĭ de regele Alexandru.

Esplodarea unei fabrice. In New-York s'a întêmplat Lunĭ o mare nenorocire. In fabrica de droguerie şi chimiă a firmei „Tarant & Comp" s'a produs o mare esplosiă, în urma căreia fabrica întrégă şi apertinenţele au luat foc. După primele scirĭ ar fi fost omorîţĭ 150 muncitorĭ.

Descoperirea unui tenorist. Intr'o mănăstire din Malaga s'a descoperit un novice dotat cu o voce de tenor estra-ordinară. El se numesce Josa Lara Ortiz şi e de origine din Consuegra. Se crede, că va deveni un al doilea Gayarré.

Nouă operă musicală. Celebrul compositor Goldmark a terminat de curênd două acte din noua sa operă *Goetz von Berlichingen*, luată după drama lui Goethe. Mai avênd de scris încă două acte, se crede, că prima representaţiă nu va puté fi decât în 1902.

Cutremur. Ḑilele trecute a fost în republica *Venezuela* un mare cutremur de pământ. Capitala republicei *Caracas* a fost total nimicită prin cutremur. Mai mult de 30 de ómenĭ au pierit sub ruinele edificiilor.

Coróna polonă. Din Danzig sosesce o scire aprópe de necreḑut. In comuna Rensk din Prusia sudică, spune o telegramă, s'a aflat coróna regelui polon aflată ascunsă în păretele unui vechiŭ castel. Castelul Rensk înainte a fost al familiei Odalinsky. Acum e în proprietatea lui Nilcsiszky.

Călăul în Sătmar. Din Sătmar se scrie, că înainte cu vre-o două ḑile a sosit acolo călăul Mihai *Bali* cu două ajutóre ale sale. Scopul mergerei lui la Sătmar este sĕ esecute pe faimosul ucigaş *Papp* Bela, a cărui petiţiă de graţiare a fost respinsă de curênd de către Majestatea Sa. Bali n'a mai fost la Sătmar de când a esecutat prin strangulare pe tâlharul ucigaş Franz Pal.

Comerciul României cu Austro-Ungaria. Mişcarea totală a comerţului României cu Austro-Ungaria în anul 1899 a fost evaluată după datele statisticei oficiale române la suma de 134,115, 654 lei în scădere cu 60,792,127 lei faţă cu valórea comerciului din anul 1898.

Importul anului 1899 a atins în cantităţĭ cifra de 228,548 tone, representând 28,94 la sută din total; ér în valorĭ 95,671,659 lei séu 28,71 la sută din total.

Esportul se cifréză în cantităţĭ cu 297,056 tone, representând 22,84 la sută din total, ér în valorĭ cu 38,443,995 lei séu 25,78 la sută din total.

Resultatele anului 1899 sunt atât la import cât şi la export superióre mijlociei anilor 1860—1894, dér inferióre mijlociei celor din urmă cincĭ anĭ.

In ceea-ce privesce mărfurile, este de observat, că scăderea afacerilor din 1899 a atins tóte articulele importate din Austro-Ungaria; totuşĭ acéstă ţéră a vêndut în anul 1899 articule de categoria materiilor textile şi industriilor derivate pentru 27,474,946 lei, metale şi fabricaţiunĭ metalice pentru 23,263,489 lei, materii şi produse chimice pentru 5,664,009 lei, coloniale şi fructe meridionale pentru 5,624,912 lei, în acéstă din urmă categoriă, zahărul rafinat figuréză pentru 2,816.399 lei.

La export se notéză următórele articole: porumb pentru 7,236,274 lei, grâu pentru 4,396,876 lei, petrol pentru 3,315,094 lei, lânurĭ pentru 2,112,233 lei, animale vii numai pentru 355,249 lei, piei pentru 1,290,925, lemnăriă şi industrii deriv. pentru 3,763,624 lei.

La categoria produselor alimentare se notéză exportul de ouĕ, care s'a urcat la 1,845,824 lei şi al peştelui, care a dat 1,605,317 lei.

Premiile Academiei.

In sesiunea generală din 1901, Academia Română va decerne următórele premii:

Premiul Princesa Alina Stirbei pentru cea mai bună scriere în limba română despre: „Principiile morale şi creştinescĭ, de carĭ trebue sĕ se conducă părinţii în educaţiunea copiilor lor". Acéstă scriere va arăta în mod metodic legile morale, carĭ trebuesc sĕ conducă pe om în viaţă şi mijlócele ce trebue întrebuinţate de părinţĭ şi de crescĕtorĭ, pentru ca germenii sentimentelor morale sĕ fie desvoltaţĭ şi întăriţĭ treptat în inima copiilor, pentru ca voinţa acestora sĕ fie îndrumată cu constanţă spre tot ce e bun şi virtuos.

Premiul acesta este de 8500 lei. Scrierea trebue sĕ aibă minimum 30 cóle.

Premiul statului Eliade Rădulescu de 5000 lei, celei mai bune lucrărĭ scrisă în limba română asupra următorului subiect: Studiu comparativ asupra dialectelor şi subdialectelor române.

Premiul Adamache de 5000 lei, celei mai bune lucrărĭ scrisă în limba română asupra următorului subiect: „Domnia lui Stefan cel Mare".

Premiul G. San-Marin în suma de 2000 lei, celei mai bune lucrărĭ scrisă în limba română asupra următorului subiect: „Consideraţiunĭ asupra comerciului României cu ţĕrile strĕine, atât la Orient, cât şi la Occident, începênd cu secolul XVI până în anii din urmă".

Termenul presentării manuscriselor la concurs este până la 1 Sept. 1901.

Din Africa sudică.

Din Freyburg primesce Agenţia „Reuter" următórele:

Burii devin tot mai cutezătorĭ în districtul acesta. Ei au de gând sĕ impresure oraşul. La 20 milurĭ de aicĭ se află patru lagĕre de Burĭ bine întărite.

*

Corespondentul din Transvaal al unui ḑiar engles, resuméză astfel situaţiunea:

„Autorităţile englese sunt limitate în oraşe; Burii domină câmpia. Cei 200 mii de ómenĭ de carĭ dispun Englesii, sunt impotenţĭ în contra „guerrilelor". Este cu totul necesar a-se recurge la mĕsurĭ estreme, adecă a ocupa principalele oraşe şi linii ferate şi apoi a aplica în restul ţĕrii sistemul de *absolută devastare*, ştergênd de pe suprafaţa pămêntului satele şi fermele, distrugênd recolte şi vite, spre a lua Burilor orĭ-ce mijloc de subsistenţă. Se vor puté apoi compensa cei păgubiţĭ, când toţĭ se vor fi predat. Asta va fi mai puţin desastruos, decât rĕsboiul actual, care, după calculele cele mai modeste, costă cel puţin *10 milióne de francĭ* pe ḑi.

*

Ḑiarul „*Novosti*" din Petersburg scrie, că preşedintele *Krüger*, înainte de a se îmbarca pentru Europa, a trimis câte o scrisóre Ţarului, împĕratului Wilhelm şi preşedintelui republicei francese Loubet, esplicând motivele carĭ l'au silit sĕ părăséscă Transvaalul. El se rógă de a i-se acorda o audienţă, când va fi în Europa.

*

In împrejurimele *Machadodorpului* un tren engles plin cu bolnavĭ şi răniţĭ, a fost oprit de Burĭ, carĭ au silit detaşamentul engles sĕ le cedeze trenul gol.

Evenimentele din China.

Pe când, după scirĭ din Peking, ambasadorii se sfătuesc între sine asupra condiţiunilor de pace, din Shanghai primesce „*Lokalanzeiger*" informaţiunĭ îngrijitóre asupra situaţiuneĭ.

Se ḑice anume, că situaţia devine din ḑi în ḑi mai critică. Vĕduva împĕrătésă a numit pe *Buchijuan* guvernor militar în valea Yang-tse cu scop de a provoca încurcăturĭ şi de a ofensa puterile. Noul guvernor a adunat în jurul sĕu pe toţĭ conducĕtorii de Boxerĭ, carĭ abia aştéptă sĕ transplanteze mişcarea în valea Yang-tse şi în provinciile sudice. Afară de acésta *Buchijuan* a primit ordinul sĕ stórcă banĭ câţĭ va puté mai mulţĭ şi sĕ distribue funcţiunĭ privaţilor pe banĭ scumpĭ. El mai este însărcinat sĕ organiseze armata chinesă în valea Yang-tse şi sĕ provadă curtea din *Singanfu* cu victualiĭ şi banĭ.

Un mandarin din Shanghai a primit o scrisóre dela principele *Tuan*, care spune, că curtea chinesă îşĭ pregătesce planurile cu mare grijă, că dinastia va eşi victoriósă şi că *toţĭ strĕinii vor fi estirpaţĭ.*

*

O telegramă din Berlin anunţă, că guvernul rusesc a rĕspuns la convenţia germano-englesă. El ḑice, că convenţia nu schimbă în general situaţiunea. Rusia primesce principiul „uşei deschise", fiind că politica acésta nu atinge convenţiunile esistente şi *status quo* în China. Rusia primesce şi al doilea punct din convenţiă, fiind-că şi ea şĭ-a luat ca principiu inviolabilitatea teritoriului chines. Ce privesce punctul al treilea din convenţiă, în care e vorba de scutirea intereselor germano-englese la cas când o a treia putere ar voi sĕ facă cucerirĭ teritoriale în China, Rusia aviséză la nota ei din 25 August şi declară, că ea *îşĭ va croi atitudinea conform împrejurărilor.*

Se crede, că şi guvernul frances va da acelaşĭ rĕspuns.

*

„Central News" dă scirea, că trupele chinese au învins pe Boxerĭ în provincia Yang-tse, uciḑênd două mii dintre ei.

Boxerii din Paoting-fu, când au vĕḑut, că trupele internaţionale se apropriă, au tîrît de pĕr pe misionarĭ până la Sinan.

Preotul *Taylor*, cei cincĭ fii ai sĕi şi nevasta lui, au fost *arşĭ de vii.* De asemenea şi preotul *Hodge* împreună cu nevasta lui. Multe femei au fost pângărite. Miss Griegs fù legată de un stêlp şi era aprópe a fi decapitată, când un şef boxer o tîrî cu sine, pângărind'o.

Mulţĭ strĕinĭ fugiţĭ au fost predaţĭ de trupele regulate Boxerilor, care i-au ucis în oribile torturĭ.

Vaporul „Perseverance" a fost atacat de piraţĭ între Hong-Kong şi Macao şi jefuit.

*

Corespondentul Agenţiei „Reuter“ a interviewat pe prinţul Su, care a însoţit curtea imperială în fuga ei la Tagen-fu şi care s'a înapoiat la Peking. După prinţul Su cei 3000 de soldaţĭ care însoţeau curtea au comis în timpul călĕtoriei, prădărĭ, omorurĭ şi violenţe de tot felul, ei au furat chiar provisiunile curţei. Cea mai mare desordine domnea la Tagen-fu. Impĕrătésa s'a plâns în contra celor care au pus'o într'o astfel de situaţie. Incercarea de a forma un fel de guvern n'a isbutit.

Impĕratul ar fi preferit sĕ rĕmână la Peking, sub protecţia aliaţilor, dér nu s'a dat nicĭ o ascultare dorinţelor lui. Prinţul Su a adaugat, că Impĕratul şi Impĕrătésa ar fi dispuşĭ sĕ se înăpoieze la Peking, dér că se tem de aliaţĭ.

Convocare.

In legătură cu cercularul venerabilului consistoriu archidiecesan dto 13 Sept. 1900 Nr. 8448 şcol. aduc la cunoscinţa tuturor învĕţătorilor (şi învĕţătórelor) definitivĭ, provisorĭ şi suplinitorĭ din cercul Braşovului, compus din protopresbiteratele Braşov, Bran şi Treiscaune.

Că conferenţa învĕţătoréscă, convocată prin cercularul amintit, conform ordinelui posterior dto 12 Octomvrie Nr. 9248 şcol. nu se va ţiné în 21, 22 şi 23 Octomvrie, *ci Lunĭ în 23, Marţĭ în 24 şi Mercurĭ în 25 Octomvrie v. a. c.*, în sala cea mare a gimnasiului român ortodox din loc, după următorul program:

Lunĭ în 23 Octomvrie. 1) La 9 óre a. m. se va celebra în biserica Sfântului Nicolae din Scheiŭ Chemarea Duchului sfânt şi parastas întru pomenirea fericiţilor în Domnul: Andrei, Emanuil, Miron şi a învĕţătorilor rĕposaţĭ din amintitele trei protopresbiterate. 2) Deschiderea conferenţei şi constituirea ei. 3) Invĕţătorul *Ioan Suciu* din Braşov-Tocile va ţinea prima lecţie practică din limba română cu elevii din anul I de şcólă. 4) La 2 óre p. m. înv. Ioan *Toma* din Hĕrman va ţiné un discurs teoretic despre frumseţa limbei române.

Marţĭ în 24 Octomvrie. 1) La 8 óre a. m. înv. Maria *Bogdan* din Braşov va ţiné a doua lecţie practică din limba română cu elevii din anul II. de şcólă. 2) La 10 óre a. m. înv. Aurel *Popovicĭ* din Satulung (Săcele) va ţinea a treia lecţie practică din limba română cu elevii din anul III. de şcólă. 3) La 2 óre p. m. continuarea discuţiei din anul trecut asupra temei dată de ven. consistoriu: „Ce observări, eventual ce defect s'a ivit în praxă cu privire la planul de învĕţămênt cuprins în partea XIII §§ 95—99 al normativului şcolar, votat de sinodul archidiecesan în sesiunea anului 1882“. —La ordinea dilei: Materialul din limba română pentru anul V. de şcólă.

Miercurĭ în 25 Octomvrie. 1) La 8 óre a. m. înv. Nicolae *Bĕrsan* din Braşov va ţiné a patra lecţie practică din limba română cu elevii din anul al IV. lea de şcólă. 2) La 10 óre a. m. înv. Nicolae *Oncea* senior va ţiné a cincea lecţie practică din limba română cu elevii din anul V. şi VI. de şcólă. 3) La 2 óre p. m. continuarea discuţiei asupra normativului şcolar.

Constat, că lecţiile practice se ţin cu elevii din anul respectiv fiind de faţă şi celelalte despărţăminte şi că după fie-care discurs teoretic membrii îşĭ fac observările critice, apoi cu majoritate de voturi se enunţă conclusul conferenţei.

Braşov, în 15 Octomvrie 1900.

Dr. Vasilie Saftu,
comisar consist.

Concurs.

Comitetul „Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ din Braşov“ escrie concurs cu terminul până la 15 Decemvre n. c. pentru împărţirea a *a două ajutóre de câte 150 corone* la măiestrii începĕtorĭ din orĭ-ce branjă, carĭ au deschis în Braşov în decursul acestui an o meserie de sine stătătóre, séu vor deschide până la espirarea terminului prevĕdut în acest concurs.

Cei-ce vor reflecta la vr'unul dintre aceste ajutóre, vor avé a-şĭ trimite petiţiunile lor instruite în sensul acestui concurs.

Din şedinţa comitetului „Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românĭ din Braşov“ ţinută la 12 Oct. n. 1900.

Ioan Socaciu, preşedinte. **I. Dariu**, secretar.

VARIETATE.

Panoramele. La sfîrşitul seculului trecut, pe la 1785, un tînĕr pictor din Edimburg, cu numele de Robert Barker, urmărit de creditorii sĕi, fù arestat şi închis pentru datorii. Carcera în care se afla, era în sub-sol şi luminată de o ferestrue practicată vertical în tavan la intersecţiunea zidului. Lumina, cădĕnd de-alungul acestui zid, ajungea până la sol într'o parte situată sub deschidĕtură.

Mult timp tînĕrul Barker nu observà modul cum lumina isbea în zid; însĕ într'o di, stând sub feréstră spre a ceti o scrisóre şi aplicând fóia de hârtiă pe partea luminată a zidului, se mira de chipul cum îi apărea la lumina acésta. Efectul îi părù aşa de estra-ordinar, că 'şĭ promise, odată liber, de a lumina de sus tablourĭ de marĭ dimensiunĭ. Principiul panoramelor a fost astfel descoperit.

Germain Bapst arată într'o broşură acéstă origine a panoramelor şi modul cum ele s'au desvoltat, rĕspândindu-se pretutindenĭ şi ajungênd a produce une-orĭ, ca la Esposiţia dela Paris de acuma, adevĕrate capo-d'opere de artă. Indată-ce Barker scăpà din închisóre, hotărît cum sunt Englesii, îşĭ puse ideia în aplicare. Obţinù un brevet de invenţiune la 1787. După cincĭ anĭ apărù în Leicester prima panoramă: „Flota englesescă dinaintea Portsmuthului şi a insulei Wight“. Rotonda, ce conţinea acéstă pânză, n'avea decât 16 picióre înălţime şi 45 ca diametru, ceea-ce adĭ ar părea lucru copilăresc; dér publicul da năvală, fórte curios şi interesant. La fie-care şése lunĭ, Barker, care făcea repede avere, îşĭ schimba tabloul. El dădù succesiv o „Vedere a Londrei“, o „Bătăliă navală“, „Băile dela Brighelmstow“, „Imprejurimile dela Windsor“, „Bătălia dela Abukir“. etc.

Cum erau stabilite panoramele lui Barker? Am spus, că se construia o rotundă cu acoperemênt conic şi care lăsa sĕ între lumina. In ce privesce publicul, el stătea pe o platformă, avênd ca supraelevaţiune jumĕtate din înălţimea edificiului însuşĭ. Acéstă platformă e menţinută la óre care distanţă dela pânză, unde obiectele sunt representate după regulele unei perspective combinate cu abilitate. Spre a aduce spectatorul din afară până la platformă, îl conduceau prin coridóre întunecóse, aşa că el în trecerea acésta perdea noţiunea luminei. Când o regăsea, în tótă splendórea, avea îndată visiunea depărtărei, a câmpiei, orĭ a mărei imense.

Pânza e aplicată cu un capĕt pe un cerc de lemn şi înfăşurată cu capĕtul de jos pe o bară de fer, care o ţine întinsă. Totuşĭ presentă la mijloc o umflătură convexă, care nu constitue un desantavaj, ci produce tonurĭ, carĭ ajută pespectiva.

Panorama e o pictură circulară. Ochiul spectatorului, aşedat la centru şi cuprindênd tot orisontul sĕu, nu întâlnesce, decât tabloul. Vederea nu permite omului a judeca de mărimĭ şi distanţe, decât prin comparaţiune. Când esaminăm un tablou cât de mare sĕ fie, cadrul ne slugesce de punct de recunóscere, care ne vestesce, că n'avem a face cu natura, ci cu o reproducere a ei. Décă suprimĭ cadrul, obiectele de prin prejur, punctul de recunóscere îţĭ lipsesce şi ai ilusiunea realităţii naturei.

Acesta este principiul panoramelor. In Francia le-a introdus americanul Fulton, care se asocià cu James Thayer, la 17 Frimar anul VIII. Primele panorame fură aşadate pe bulevardul Montmartre şi consistau din două cupole.

In prima era o vedere a Parisului, în a doua „Evacuarea Tulonului de către Englesĭ la 1793“. Modul de eclaraj (iluminare) al acestor panorame era forte defectuos; ele nu puteau fi visitate, decât pe vreme bună şi cu sóre.

Napoleon visità panoramele la 1810 şi se gândi îndată sĕ profite de acéstă invenţiune pentru a-şĭ popularisa victoriile. El însărcinà un architect sĕ-i facă planul a opt rotunde, carĭ trebuiau sĕ fie clădite la Champs-Elysées. Tablourile representând bătăliile din timpul imperiului şi al Revoluţiunei, aveau sĕ fie duse în tóte provinciile. Evenimentele dela 1812 împedecară realisarea asestui plan.

Panoramele au fost perfecţionate după 1831 de Bonton şi Daguerre. Ele au fost mult gustate în timpul lui Napoleon III, şi după căderea acestuia pictorĭ marĭ ca Neuville, Detaille, Gervex, Dumoulin, etc., s'au servit de ele spre a redeştepta patriotismul Francesilor prin tablourĭ, ce representau faptele eroice ale soldaţilor francesĭ.

Étă cum se lucréză adĭ:

Se fac mai întâiŭ mai multe schiţe. Se esecută detaliile într'o mulţime de studii separate. Apoi se pictéză o pânză cu întreg tabloul, avênd a decea parte din mărimea definitivă. Acéstă *machetă* e apoi împărţită în micĭ pătrate de 15—20 centimetri, care sunt fotografiate.

Pătratele fotografiate sunt proectate pe pânza cea mare printr'o lateră magică, care le măresce de dece-orĭ.

Aparatul proector rĕmâne pe loc, cât timp le trebue ajutórelor pictorului ca sĕ însemneze cu creionul liniile, ce s'au întipărit pe planul pânzei. Astfel se face desemnul în întregul lui.

Rĕmâne pictatul. Artistul comandă la mai multĭ pictorĭ de al doilea ordin diferitele părţĭ; unuia marea, altuia arborii, etc., după specialitatea lor. El îi supraveghéză numai şi dă icĭ colea indicaţiunĭ. E un şef de orchestră. („Const.“)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 31 Octomvrie. La desbaterea din cameră asupra declaraţiunei moştenitorului de tron, a luat cuvêntul ministru-preşedinte Coloman *Szell.* Mare mişcare a produs enunciaţiunea ministrului, că după părerea lui soţia archiducelui Francisc Ferdinand nu póte fi nicĭ-odată regină a Ungariei; şi asta nu pentrucă nu ar voi „naţiunea“, dér pentrucă îi stau în cale piedecĭ, pe carĭ însu-şĭ bărbatul sĕu le-a recunoscut. La finea vorbirei Col. Szell respinge amandamentul propus de contele I. Zichy.

— La finea şedinţei deputatul *Endrey* Gy. adreséză lui Col. Szell o interpelaţiă în cestiunea aplicării legii despre maghiarisarea numelor de comune şi alte localităţĭ. Intrébă, de ce guvernul întârdie cu aplicarea legii, ce mĕsurĭ a luat pentru esecutarea ei şi are de gând s'o pună în aplicare corĕspundĕtor „intereselor de stat şi naţionale maghiare?“

Mostar, 31 Octomvrie. La frontiera montenegrină o patrulă de cincĭ soldaţĭ austro-ungarĭ a fost atacată de soldaţĭ montenegrinĭ, carĭ au trecut graniţa. Iscându-se o luptă desperată, dintre montenegrinĭ a cădut un locotenent şi doi caporalĭ, ér doi infanterişti din patrula austro-ungară au fost grav răniţĭ.

Londra, 31 Octomvrie. Se vestesce din Shanghai lui „*Daily News*“, că diarele chinese anunţă, că negociaţiunile pentru pace sunt pe cale bună; între alte condiţiunĭ, puterile propun o indemnitate de 400 milióne de taelĭ, deţinerea perpetuă a prinţului Tuan şi întórcerea împĕratului la Peking. Se dice, ca Li-Hung-Ciang consideră aceste condiţiunĭ ca acceptabile.

DIVERSE.

Desfiinţarea batistelor de buzunar. In „Revue d'Hygiène et de police sanitaire“ doctorul Guyot atrage atenţiunea pericululului, pe care-l presentă batista ca mijloc de molipsire a diferitelor bolĭ. Dr. Guyot propune desfiinţarea actualelor batiste şi înlocuirea lor prin *batiste de hârtiă*, destinate sĕ fie arse după-ce au fost întrebuinţate. In loc de a pune scuipătorĭ publice pe strade şi în tóte localurile, unde se adună lume multă, autorul propune sĕ se pună un soiŭ de cutii, după un model, pe care l'a şi făcut deja, şi în care se póte băga lesne batista de hârtiă, ér aparatul nu se infectéză până ce se nimicesc batistele. De-asupra acestui aparat stă un distribuitor gratuit de batiste de hârtiă. Aparatul, printr'un procedeu fórte simplu, se póte lesne curăţi.

Din lume. In China nu esistă crimă mai mare ca aceea, când cineva profanéză mormêntul. Când s'a construit primul tren, care trebuia sĕ fiă condus pe lângă un cimitir, drumul trebuì sĕ se construéscă departe pe de margicĭ, ca nu cumva trenul sĕ atingă cimiterul.

— Astronomii afirmă, că în spaţul gol al lumii se află 77 milióne de cometĭ.

— In China se află de douĕ-decĭ de orĭ mai mult fên, decât în Europa şi se lucréză atât de uşor, încât se vinde cu câte 50 centime tona.

— Marele mur chines e clădit cu 211 anĭ înainte de Christos.

— In Noua Zeelandă s'au produs dela 1842 până acum cincĭ milióne funţĭ aur.

Nicĭ după mórte nu s'a despărţit de soţia sa. Ionatan Reed din Brooklin a fost un cetăţén bogat. Soţia sa a murit înainte cu cincĭ anĭ şi când era pe patul de mórte a promis cu jurămênt soţiei sale, că el nicĭ după mórte nu se va despărţi de ea. S'a şi ţinut de jurămênt. Reed adecă a clădit în Evergreen-Cemebryb un edificiu, care constă din o singură odaiă. La o parte a odăii se află două sarcofagii de metal. Intr'unul s'au depus osĕmintele soţiei sale, ér celalalt e gătit pentru Reed însuşĭ. De-asupra ambelor sarcofagii se întinde un covor brodat cu fire de argint. Lângă cosciugurĭ sunt nisce cutii, în carĭ se păstréză corespondenţele din timpul când erau mirĭ şi obiectele favorite ale rĕposatei. Odaia de înmormêntare e fin şi cu gust arangiată. In ea se află un pat comod, o canapea cu masă, scaune şi alte mobile. Reed fórte arare-orĭ părăsesce acéstă odaiă, care altmintrelea face o neplăcută impresiă, dér şi atuncĭ numai pentru câte-va óre. La început a întêmpinat marĭ greutăţĭ, deóre-ce poliţia nu i-a permis sĕ locuéscă în cimiter. In fine totuşĭ 'i s'a permis, pentru-ca sĕ-şĭ pótă ţiné jurămêntul, că nicĭ după mórte nu se va despărţi de ea.

Pentru ce nu locuesc ómenĭ în lună? La întrebarea acésta a rĕspuns de curênd unul dintre prisonierii burĭ de pe insula Ceylon. Bĕtrânul luptător, care a primit în bătăliă mulţime de ranĭ, se află de present în spital, unde dimpreună cu alţĭ mai mulţĭ luptătorĭ bolnavĭ, stă sub cura unui medic tînĕr engles. Medicul, care e un om glumeţ, într'o di puse bĕtrânului bur întrebarea, décă a audit el vre-odata, că în lună locuesc ómenĭ? — „Nu se póte, d le“, rĕspunse rĕsboinicul. — „Şi pentru ce nu s'ar puté?“ — „Pentru-că în casul, când de fapt în lună ar puté locui ómenĭ, Englesii deja de mult ar fi încercat sĕ-i scótă afară de pe moşiile lor“.

„Câte stele sunt pe ceriŭ?“ Mareşalul rus Suwaroff avea obiceiul sĕ pună ómenilor sĕi întrebărĭ, prin carĭ sĕ-i aducă în încurcătură. Intr'o séră gerósă a lunei Ianuarie, precum numai în Rusia se pomenesce, se apropià de o sentinelă şi o întrebà: „Câte stele sunt pe ceriŭ?“ Soldatul fără surprindere rĕspunse într'un ton liniştit: „Aştéptă puţin, d-le mareşal; îndată-ţĭ voiŭ spune!“ După acésta începù soldatul sĕ numere: „Una, două, trei etc.“ Când ajunse cu numĕratul pĕnă la o sută, mareşalul Suwaroff, care era vênĕt de frig, dise, că deja scie câte stele sunt şi informându se de numele sentinelei, dispărù, ér diua următóre îl avansà la gradul de suboficer.

Literatură.

Noţiunĭ de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d lui *I. St. Furtuna*, ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunĭ şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, cai, oi, capre, porcĭ, măgarĭ, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la ouă arătând şi acestea cum se păstréză, carĭ sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministeriul român al cultelor şi instrucţiunei publice pentru scólele şi pentru bibloteciile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ cu 2 cor. plus 10 banĭ porto.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.60
Renta de coróne ung. 4%	90.15
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	119.60
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4^1/_2$%	98.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	91 70
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	163.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.20
Renta de hârtie austr.	96.95
Renta de aur austr.	114.50
Losurĭ din 1860	132.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.83
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	651.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	652.50
Napoleondorĭ	19.21
Mărcĭ imperiale germane	117.65
London vista	140.65
Paris vista	95.92½
Rente de corone austr. 4%	98.10
Note italiene	90.70

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Novembre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.97
Argint român.	Cump.	18.60	Vênd.	18.70
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.16	Vênd.	19.20
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clujiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clujiu).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5 26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3 15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Clujiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9 27 min. p. m.
III Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomein).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra